

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ
ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ**

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Кафедра режисури

МАЙСТЕРНІСТЬ ВЕДУЧОГО

Програма та навчально-методичні матеріали до курсу

Харків – 2021

УДК 7927.071.2(073)

М-14

Друкується за рішенням ради факультету сценічного мистецтва
(протокол № 10 від «25» травня 2021 р.)

Рекомендовано кафедрою режисури
(протокол № 18 від «24» травня 2021 р.)

Рецензенти:

Алфьорова З.І., доктор мистецтвознавства, професор,
Харківська державна академія дизайну і мистецтв.

Кікоть А.А., доктор культурології, професор, завідувач
кафедри майстерності актора Харківської державної академії
культури.

Укладачі:

БУГАЙОВА В.О., старший викладач кафедри режисури, кандидат
мистецтвозна, заслужений працівник культури України

СІКАЛОВ І.А., викладач кафедри режисури.

М-14 Майстерність ведучого : прогр. та навч.-метод. матеріали
до курсу / Харків. держ. акад. культури ; уклад. : В.О.Бугайова,
І.А. Сікалов. — Харків, 2021. — 28 с.

Навчальний курс «Майстерність ведучого» розкриває весь комплекс питань з методики навчання предмету «Майстерність ведучого», висвітлює основні напрями предмету, та застосування його в сучасних умовах, створює освітні умови для поглиблення практичної підготовки майбутніх ведучих, конференсьє розважальних та урочистих програм; програм під відкритим небом тощо, є важливим для підготовки бакалаврів зі спеціальності 026 «Сценічне мистецтво».

Для здобувачів, аспірантів та викладачів, слухачів системи підвищення кваліфікації та післядипломної освіти.

УДК 7927.071.2(073)

©ХДАК, 2021

©Бугайова В.О., 2021

©Сікало І.А., 2021

I. Програма навчальної дисципліни «МАЙСТЕРНІСТЬ ВЕДУЧОГО»

1. Опис предмета навчальної дисципліни.

Предмет: Теорія і практика реалізації майстерності ведучого.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань 02 Культура і мистецтво (шифр і назва)	Вибіркова
	Спеціальність 026 Сценічне мистецтво (шифр і назва)	
Загальна кількість годин – 90	Освітня програма «Режисура естради та масових свят»	Рік підготовки:
		4-й
		Семестр
		7-й
		Аудиторних
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 аудиторних – 30 лекцій – 6 практичних - 24 самостійної роботи студента – 60	Ступінь: Бакалавр	30 год.
		Самостійна робота
		60 год.
		Лекцій
		6 год.
		Практичних
		24 год.
		Вид контролю: залік

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 38% : 62%

II. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Майстерність ведучого» – навчальна дисципліна орієнтована на розкриття сутності та особливостей роботи ведучого та конференсьє, забезпечує фахову підготовку бакалаврів зі спеціальності 026 «Сценічне мистецтво».

Мета навчальної дисципліни: формувати професійні компетентності майбутнього режисера в сфері роботи над словом в сучасних шоу-програмах та арт-проектах.

Завдання:

- Виробити навички спілкування ведучого з глядачем.
- Опанування навичками мовного мистецтва.
- Опанування теоретичними основами предмета.
- Розвивати комунікативні компетенції: вчити навичкам публічного виступу.

У відповідності до Освітньої програми навчальна дисципліна «Майстерність ведучого» формує наступні компетентності та результати навчання:

а) загальні компетентності:

- здатність бути ведучим концертних програм, конкурсно-розважальних програм, арт-проектів та проектів просто неба;
- навички роботи ведучого зі звуковою апаратурою та мікрофоном;
- вміння налагоджувати контакт з режисерами, сценаристами та організаторами.

б) фахові компетентності:

- здатність роботи над розвитком сценічного голосу і виразністю мовлення;
- здатність виразно вимовляти написаний текст в ролі ведучого;
- здатність виразно і дотепно імпровізувати в непередбачених ситуаціях;
- знайти власний мовний стиль.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти є виконання завдань та складання підсумкового оцінювання.

Перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше: «Сучасні режисерські системи», «Режисура естради та масових свят», «Майстерність актора», «Сценарна майстерність», «Мовна майстерність».

Очікувані результати навчання:

- спроможність здобувача вищої освіти професійно володіти навичками спілкування з аудиторією;
- навичками імпровізації;
- оволодіти професійними навичками ведучого (конферансьє).

Критерії оцінювання результатів навчання: виконання практичного завдання, усне опитування, підсумковий виступ з літературним матеріалом: естрадний монолог (стендап).

Програмні результати навчання: розуміти наукові принципи, що лежать в основі майстерності ведучого; формувати акторську майстерність, тренувати психофізичний апарат, що сприяє зняттю м'язових затискачів і забезпечує емоційний стан здобувача.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: виступ з естрадним монологом (стендапом).

III. ЗМІСТ І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна складається з 2-х розділів, які містять 9 тем, пов'язаних між собою змістовними складовими.

Розділ 1. Теоретичні засади майстерності ведучого

Тема 1. Вступ. Предмет і завдання курсу «Майстерність ведучого».

Тема 2. Витоки виникнення професії ведучого та конференсьє.

Тема 3. Робота ведучого над естрадним монологом(стендапом).

Тема 4. Специфіка роботи ведучого при проведенні державних протокольних свят.

Розділ 2. Методика та особливості роботи ведучого – конференсьє

Тема 5. Особливості проведення концертних програм та конкурсно-розважальних програм.

Тема 6. Особливості проведення арт-проектів, презентацій, виставок, онлайн-проектів.

Тема 7. Проекти просто неба та шоу-програми.

Тема 8. Методика роботи ведучого з режисерами, сценаристами та організаторами.

Тема 9. Прийоми й особливості живого спілкування з аудиторією. Імпровізаційність та інтерактивність.

IV. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН КУРСУ

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	У тому числі		
л.		пр.	С. р.	
1	2	3	4	5
Розділ 1. Теоретичні засади майстерності ведучого				
Тема 1. Вступ. Предмет і завдання курсу «Майстерність ведучого»	10	1	2	6
Тема 2. Витоки виникнення професії ведучого та конференсьє	10	2	2	8
Тема 3. Робота ведучого над естрадним монологом (стендапом)	10	1	4	8
Тема 4. Специфіка роботи ведучого при проведенні державних протокольних свят	10	-	2	6
Розділ 2. Методика та особливості роботи ведучого – конференсьє				
Тема 5. Особливості проведення концертних програм та конкурсно-розважальних програм	10	1	2	8
Тема 6. Особливості проведення арт-проектів, презентацій, виставок, онлайн-проектів	10	-	4	6
Тема 7. Проекти просто неба та шоу-програми	10	-	4	6
Тема 8. Методика роботи ведучого з режисерами, сценаристами та організаторами	10	-	2	6
Тема 9. Прийоми й особливості живого спілкування з аудиторією. Імпровізаційність та інтерактивність	10	1	2	6
Всього:	90	6	24	60

V. ЗМІСТ КУРСУ

Розділ 1. Теоретичні засади майстерності ведучого

Тема 1. Вступ. Предмет і завдання курсу «Майстерність ведучого»

Зміст, мета і основні завдання предмету «Майстерність ведучого». Проблематика основних розділів. Особливості методики навчання. Особливе місце курсу в системі навчання. Огляд літератури з курсу. Взаємозв'язок курсу зі спеціалізованими предметами: «Режисура та майстерність актора»; «Режисура естради та масових свят»; «Мовна майстерність»; «Ритміка»; «Креативне мислення у режисерській арт-практиці».

Тема 2. Витоки виникнення професії ведучого та конференсьє. Види конференсу

Екскурс в історію професії ведучого та конференсьє. Функції ведучого і конференсьє. Сольний та парний конференс. Спільне та розбіжне у професії конференсьє та ведучого.

Тема 3. Робота ведучого над естрадним монологом (стендапом)

Історія виникнення естрадних монологів. Види естрадних монологів. Логічний аналіз монологу. Основні завдання та принципи роботи над літературною основою. Вибір текстів від першої особи та методи роботи над ними.

Тема 4. Специфіка роботи ведучого при проведенні державних протокольних свят

Види державних свят. Особливості проведення державних свят. Особливості проведення церемоній нагородження. Специфіка роботи з державною владою та організаторами державних свят. Спільне та розбіжне у

проведенні державних протокольних свят. Календарні свята та специфіка їх проведення.

Розділ 2. Методика та особливості роботи ведучого – конференсьє

Тема 5. Особливості проведення концертних програм та конкурсно-розважальних програм

Витоки виникнення концертних програм, конкурсно-розважальних програм. Основні жанри видовищ. Тематичний концерт, естрадний концерт, ток-шоу. Принципи побудови концертної програми. Ведучий концерту. Ведучий театралізованого концерту.

Тема 6. Особливості проведення арт-проектів, презентацій, виставок, онлайн-проектів

Історія виникнення арт-проектів. Види та форми арт-проектів. Особливості проведення презентацій, виставок, онлайн-проектів. Відмінності у проведенні презентацій, виставок та онлайн-проектів. Головні характеристики ведучого арт-проектів.

Тема 7. Особливості проведення проектів просто неба та шоу-програми

Історія виникнення проектів просто неба. Історія виникнення шоу-програм. Види та форми проектів просто неба. Види шоу програм. Головні характеристики ведучого проектів просто неба та шоу-програм. Особливості проведення проектів просто неба та шоу-програм.

Тема 8. Методика роботи ведучого з режисерами, сценаристами та організаторами

Форми спільної роботи ведучого з режисерами, сценаристами та організаторами. Методи налагодження контакту. Види заходів у яких співпрацюють ведучий,

режисер, сценарист та організатор. Розробка ідеї та концепції свята.

Тема 9. Прийоми й особливості живого спілкування з аудиторією. Імпровізаційність та інтерактивність

Поняття спілкування. Функції спілкування: соціальні, соціально-психологічні, індивідуально-психологічні. Особливості спілкування з глядацькою аудиторією (заволодіння увагою, створення сприятливої емоційної атмосфери, вміла гра пафосу, гумору і лірики, реакція ведучого на сьогодишню поведінку глядача). Мовне спілкування як специфічна форма людської діяльності. Значення голосу і мови. Літературна мова як вища форма національної мови і основа культури мовлення.

VI. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

**Завдання до практичних занять, самостійної роботи
здобувачів**

Практичне заняття № 1.

Тема: Акторська майстерність ведучого.

Мета вивчення – розкрити навички та роль акторської майстерності у ведучих сьогодення.

Література:

• Гоян О. Я. Радіостанція як ділове підприємство : методика журналістської творчості : посіб. для студ. Ін-ту журналістики / О. Я. Гоян. — Київ : Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 2001. — 62 с.

• Дід Панас отримував 80 карбованців /gazeta.ua, четвер, 26 листопада, 2009. — Режим доступу : <http://gazeta.ua/>

• Зайцев В. П. Режисура естради та масових видовищ / Валерій Зайцев. — Київ : Дакор, 2003. — 304 с.

Завдання:

- 1) Проаналізувати значення акторської майстерності у роботі ведучого.
- 2) Обґрунтувати можливості використання акторської майстерності у роботі ведучого – конференсьє.
- 3) Знайти приклади які підтверджують необхідність акторської майстерності у роботі ведучого.

Практичне заняття № 2.

Тема: Тренінги для мовного апарату.

Мета вивчення – сформувати вміння підготовки мовного апарату за допомогою вправ та тренінгів, перед початком ведення програми.

Література:

• Сагач Г. М. Риторика : навч. посібник для студентів серед, і вищ. навч. закладів / Г. М. Сагач. — Вид. 2-ге,

перероб. і доп. — Київ : Видавничий Дім «Ін Юре», 2000. — 538 с.

• Сербенська О. А., Волощак М. Й. Актуальне інтерв'ю з мовознавцем: 140 запитань і відповідей / О. А. Сербенська, М. Й. Волощак. — Київ : Вид. центр «Просвіта», 2001. с. — 216 с.

Завдання:

- 1) Надати перелік тренінгів та вправ для мовного апарату.
- 2) Пояснити необхідність тренінгів та вправ для мовного апарату.
- 3) Реалізувати один з запропонованих тренінгів на групі.

Практичне заняття № 3.

Тема: Логічний аналіз тексту. Розділові знаки. Граматичні та смислові паузи та наголоси.

Мета вивчення – поглибити знання зі специфіки роботи з літературним текстом. Розширення вмінь самостійно працювати над текстом.

Література:

• Фантазія та майстерність ведучого плюс ентузіазм гостей заміняє будь-які астрономічні бюджети // Режим доступу : <http://www.para.te.ua/index.php?menu=heading&id=29&hid=2526&page=1>. Цимбал Тетяна: Глядачеві цікаво бачити мислячу особистість, а не голову зі скляними очима /«Слово Просвіти», ч. 11 (388), 15-21 березня 2007 року.

• Старовойт Олесь. Вільні в умовах несвободи / Журнал «І», число 32, 2004 / Режим доступу : <http://www.ji.lviv.ua/n32texts/starovoyt.htm>

Завдання:

- 1) Знайти та проаналізувати літературний текст за усіма критеріями.

2) Пояснити та аргументувати необхідність вміння роботи з літературним текстом.

3) Зробити презентацію з прикладами щодо смислових та логічних пауз у тексті.

Практична робота № 4.

Тема: Головні характеристики професійного ведучого.

Мета вивчення – сформуувати вміння створення теоретичного підґрунття.

Література:

• Шальман Т. М. Телеведучий і аудиторія телепрограми : взаємодія і взаємовплив / Т. М. Шальман // Наукові записки Інституту журналістики. — 2005.— Т. 18. — С. 56-61.

• Шальман Т. М. Телевізійний діалог як жанрова форма : теорія, практика / Т. М. Шальман // Наукові записки Інституту журналістики. — 2006. — Т. 24. — С. 100-105.

Завдання:

1) Зробити перелік головних характеристик гарного ведучого на вашу думку.

2) Обґрунтувати свій вибір поданого переліку.

Практичне заняття № 5.

Тема: Персоніфікація ведучого у театралізованому концерті

Мета вивчення – поглибити знання з роботи ведучого над образом у театралізованому концерті.

Література:

• Станиславский К. С. Моя жизнь в искусстве / К. С. Станиславский. — М. : Вагриус, 2000. — 441 с.

• Шальман Т. М. Телеведучий і аудиторія телепрограми : взаємодія і взаємовплив / Т. М. Шальман //

Наукові записки Інституту журналістики. — 2005.— Т. 18. — С. 56-61.

Завдання:

- 1) Надати теоретичну довідку щодо театралізованого концерту та необхідності ведучого в ньому.
- 2) Проаналізувати сценарії театралізованих концертів та роль ведучого в них.
- 3) Підготувати доповідь, щодо обов'язків ведучого під час проведення театралізованого концерту.

Практичне заняття № 6.

Тема: Робота зі звуковою апаратурою та мікрофоном.

Мета вивчення – сформувати вміння працювати на практиці зі звуковою апаратурою та мікрофоном.

Література:

- Сербенська О. А. Культура усного мовлення. Практикум : навч. посібник / О. А. Сербенська. — Київ : Центр навчальної літератури, 2004.
- Сагач Г. М. Риторика : навч. посібник для студентів серед, і вищ. навч. закладів / Г. М. Сагач. — Вид. 2-ге, перероб. і доп. — Київ : Видавничий Дім «Ін Юре», 2000. — 538 с.
- Смирнов В. В. Форми вещания / В. В. Смирнов. — М. : Аспект Пресс, 2002. — 202 с.

Завдання:

- 1) Надати теоретичний перелік звукової апаратури.
- 2) Обґрунтувати важливість навичків роботи ведучого зі звуковою апаратурою та мікрофоном.
- 3) Провести практичне заняття зі звуковою апаратурою.

Самостійна робота № 1.

Тема: Дикційний тренінг. Дихальні вправи.

Мета вивчення – поглибити знання із специфіки застосування дикційних тренінгів та дихальних вправ на практиці.

Література:

• Сагач Г. М. Риторика : навч. посібник для студентів серед, і вищ. навч. закладів / Г. М. Сагач. — Вид. 2-ге, перероб. і доп. — Київ : Видавничий Дім «Ін Юре», 2000. — 538 с.

• Сербенська О. А., Волощак М. Й. Актуальне інтерв'ю з мовознавцем: 140 запитань і відповідей / О. А. Сербенська, М. Й. Волощак. — Київ : Вид. центр «Просвіта», 2001. с. — 216 с.

Завдання:

- 1) Підготувати перелік дикційних тренінгів.
- 2) Підготувати перелік дихальних вправ.
- 3) Пояснити та провести для своєї групи декілька тренінгів та вправ.

Самостійна робота № 2.

Тема: Художнє слово у системі роботи над сценічним голосом.

Мета вивчення – сформувати вміння аналізу та розробки художнього слова у системі роботи над сценічним голосом.

Література:

• Панасюк А. Ю. Формування іміджу. Стратегія, психотехнології, психотехніки /А. Ю. Панасюк. — М. : ОМЕГА-Л, 2008. — 266 с.

• Поліщук Т. Музичний саміт у Криму / Т. Поліщук // «День». — № 160, 9 вересня 2004 р.

• Пономарів О. Д. Культура слова : Мовностилістичні поради : навч. посібник. 2-ге вид., стереотип / О. Д. Пономарів. — Київ : Либідь, 2001. — 240 с.

Завдання:

- 1) Дослідити трактування та поняття «Художнє слово».
- 2) Виявити важливість системи у роботі над сценічним голосом.
- 3) Підготувати доповідь щодо представників та новаторів у системі роботи над сценічним голосом.

Самостійна робота № 3.

Тема: Робота над віршованою та прозовою драматургією.

Мета вивчення – підготовка до розробки та роботи над авторським текстом монологу (Стендапу).

Література:

• Наталія Сумська про сльози радості та чоловіка, якому можна народити трьох синів // Автограф. — № 4, квітень. — 2008.

• Наталя Сумська перевтілилася у Кайдашиху і заспівала [Електронний ресурс] / ІНТЕР+, 26 листопада 2009. — Режим доступу : <http://interplus.ua/ua/news/2008/3/172.html>

• Олексій Коган. Фахівець, естет і чесна Людина. Блог Любителя [Електронний ресурс] / Олексій Коган. — Режим доступу: http://amateur.blogspot.com/2008/10/blog-post_17.html
МАЙСТЕРНІСТЬ ВЕДУЧОГО ^

Завдання:

- 1) Підготувати та проаналізувати віршований та прозовий матеріал.
- 2) Знайти спільне та розбіжне у роботі над віршованим та прозовим матеріалом.
- 3) Виступити з підготовленим матеріалом перед групою.

Самостійна робота № 4.

Тема: Розважальна функція ведучого.

Мета вивчення – сформувати вміння аналізувати та застосовувати на практиці потенціал мистецтва гри у роботі ведучого.

Література:

• Набруско В. Чи стане Україна господарем у власному інформаційному просторі? / В. І. Набруско // Дзеркало тижня. — 2008. — 13 вересня. — № 34 (713). — С. 19.

• Набруско В. І. Працює в повний голос - голос Українського радіо / В. І. Набруско // Журналіст України. — 2004. — № 4-5. — С. 43-47.

• Нагорняк М. Ведучий інформаційних програм Національної радіокомпанії України : становлення фаху та шляхи вдосконалення професійної діяльності журналіста-інформаційника [Електронний ресурс] / Майя Нагорняк. — Режим доступу: http://www.journ.univ.kiev.ua/trk/publikacii/nagornyak_publ.html

Завдання:

- 1) Надати перелік необхідності розважальної функції.
- 2) Узагальнити мету та завдання розважальної функції ведучого.
- 3) Розробити методики та плани залучення аудиторії до участі у розвагах.

Самостійна робота № 5.

Тема: Розробка задуму та написання авторського або літературного тексту естрадного монолога (Стендапу).

Мета вивчення – сформувати навички та уміння у роботі над розробкою та написанням авторського тексту естрадного монологу.

Література:

• Зелінченко О. А. Порівняльна характеристика диктора та ведучого / О. А. Зелінченко // Наукові записки Інституту журналістики. — 2006. — Т. 24. — С. 110-114.

• Козаков Г. Увага – ефір! Основні норми української орфоєпії / Г. Козаков // Телерадіокур'єр. Журнал для фахівців медіаіндустрії. — 2007. — № 2. — С. 62-65; 2008. — № 3. — С. 54-56; 2008. — № 4. — С. 97-99; 2009. — № 1. — С. 29-31.

• Лизанчук В. В. Радіожурналістика : засади функціонування : підручник / В. В. Лизанчук. — Львів : ПАЮ, 2000. — 366 с.

Завдання:

- 1) Розробити та проаналізувати тему, ідею, конфлікт та надзавдання майбутнього естрадного монологу.
- 2) Написати авторський естрадний монолог (Стендап).
- 3) Виступ з авторським естрадним монологом (Стендапом).

Самостійна робота № 6.

Тема: Особливості ведення протокольних свят.

Мета вивчення – засвоїти уявлення про організацію та проведення протокольних свят.

Література:

• Гоян О. Я. Радіостанція як ділове підприємство : методика журналістської творчості : посіб. для студ. Ін-ту журналістики / О. Я. Гоян. — Київ : Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 2001. — 62 с.

• Дід Панас отримував 80 карбованців /gazeta.ua, четвер, 26 листопада, 2009. — Режим доступу: <http://gazeta.ua/>

• Зайцев В. П. Режисура естради та масових видовищ / Валерій Зайцев. — Київ : Дакор, 2003. — 304 с.

Завдання:

- 1) Надати теоретичний матеріал щодо проведення протокольних свят.
- 2) Скласти перелік особливостей проведення протокольних свят.
- 3) Обґрунтувати поданий перелік.

Самостійна робота № 7.

Тема: Тренінги та вправи щодо налагодження контакту з глядачем.

Мета вивчення – сформувати вміння застосування різних форм налагодження контакту з глядачем.

Література:

• Ваніна О. Значення голосу і манери говорити для теле- і радіожурналістів / О. Ваніна // Телевізійна й радіожурналістика : зб. наук.-метод, праць. — Львів, 2002.

• Ведучий у практиці сучасного радіомовлення : збірник навч.-метод. матеріалів / упоряд. проф. В. Я. Миронченко. — Київ : Національна радіокомпанія України, 2006. — 92 с.

• Гоян О. Я. Основи радіожурналістики і радіоменеджменту : підручник / О. Я. Гоян. — 2-ге вид., допов. — Київ : Веселка, 2004. — 245 с.

Завдання:

- 1) Скласти план проведення тренінгів щодо налагодження контакту з глядачем.
- 2) Обрати за власним бажанням 10 тренінгів та вправ.
- 3) Провести обрані вправи та тренінги для групи.

Методи навчання:

Викладання, тренінги, доповіді, презентації, самостійні та практичні завдання.

Форми контролю:

Виконання практичного завдання, усне опитування, підсумковий виступ з літературним матеріалом: естрадний монолог (стендап).

VII. Форми поточного та підсумкового контролю

Виступ з написаним або літературним монологом (стендапом), презентації, підсумковий контроль.

Розподіл балів, які отримують здобувач

Розділ 1					Розділ 2				Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	100
5	7	12	12	12	13	13	13	13	

Розподіл балів за формами контролю.

- відвідування заняття (пара) — 1;

- виконання практичного завдання — 5-10;

- підсумковий виступ та презентація свого портфоліо – 5-15;

- підсумковий виступ з літературним матеріалом: естрадний монолог (стендап) – 5-15;

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю:

Залік — від 60 до 100 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним	не зараховано з обов'язковим повторним

		вивченням дисципліни	вивченням дисципліни
--	--	-------------------------	-------------------------

Методичне забезпечення

Пакет навчально-методичного забезпечення: робоча програма, конспект лекцій, методичні рекомендації до практичних занять, самостійної роботи здобувачів вищої освіти

VIII. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Ваніна О. Значення голосу і манери говорити для теле- і радіожурналістів / О. Ваніна // Телевізійна й радіожурналістика : зб. наук.-метод. праць. — Львів, 2002. Ведучий у практиці сучасного радіомовлення : збірник навч.-метод. матеріалів / упоряд. проф. В. Я. Миронченко. — Київ : Національна радіокомпанія України, 2006. — 92 с.

2. Гоян О. Я. Основи радіожурналістики і радіоменеджменту : підручник / О. Я. Гоян. — 2-ге вид., допов. — Київ : Веселка, 2004. — 245 с.

3. Гоян О. Я. Радіостанція як ділове підприємство : методика журналістської творчості : посіб. для студ. Ін-ту журналістики / О. Я. Гоян. — Київ : Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 2001. — 62 с.

4. Дід Панас отримував 80 карбованців /gazeta.ua, четвер, 26 листопада, 2009. — Режим доступу: <http://gazeta.ua/>

5. Зайцев В. П. Режисура естради та масових видовищ / Валерій Зайцев. — Київ : Дакор, 2003. — 304 с.

6. Зелінченко О. А. Порівняльна характеристика диктора та ведучого / О. А. Зелінченко // Наукові записки Інституту журналістики. — 2006. — Т. 24. — С. 110-114.

7. Козаков Г. Увага – ефір! Основні норми української орфоєпії / Г. Козаков // Телерадіокур'єр. Журнал для фахівців медіаіндустрії. — 2007. — № 2. — С. 62-65; 2008. — № 3. — С. 54-56; 2008. — № 4. — С. 97-99; 2009. — № 1. — С. 29-31.

8. Лизанчук В. В. Радіожурналістика : засади функціонування : підручник / В. В. Лизанчук. — Львів : ПАЮ, 2000. — 366 с.

Допоміжна

1. Набруско В. Чи стане Україна господарем у власному інформаційному просторі? / В. І. Набруско // Дзеркало тижня. — 2008. — 13 вересня. — № 34 (713). — С. 19.

2. Набруско В. І. Працює в повний голос - голос Українського радіо / В. І. Набруско // Журналіст України. — 2004. — № 4-5. — С. 43-47.

3. Нагорняк М. Ведучий інформаційних програм Національної радіокомпанії України : становлення фаху та шляхи вдосконалення професійної діяльності журналіста-інформаційника [Електронний ресурс] / Майя Нагорняк. — Режим доступу: http://www.journ.univ.kiev.ua/trk/publikacii/nagornyak_publ.html

4. Наталія Сумська про сльози радості та чоловіка, якому можна народити трьох синів // Автограф. — № 4, квітень. — 2008.

5. Наталя Сумська перевтілилася у Кайдашиху і заспівала [Електронний ресурс] / ІНТЕР+, 26 листопада 2009. — Режим доступу: <http://interplus.ua/ua/news/2008/3/172.html>

6. Олексій Коган. Фахівець, естет і чесна Людина. Блог Любителя [Електронний ресурс] / Олексій Коган. — Режим доступу: http://amateur.blogspot.com/2008/10/blog-post_17.html
МАЙСТЕРНІСТЬ ВЕДУЧОГО ^

7. Панасюк А. Ю. Формування іміджу. Стратегія, психотехнології, психотехніки / А. Ю. Панасюк. — М. : ОМЕГА-Л, 2008. — 266 с.

8. Поліщук Т. Музичний саміт у Криму / Т. Поліщук // «День». — № 160, 9 вересня 2004 р.

9. Пономарів О. Д. Культура слова : Мовностилістичні поради : навч. посібник. 2-ге вид., стереотип / О. Д. Пономарів. — Київ : Либідь, 2001. — 240 с.

10. Сагач Г. М. Риторика : навч. посібник для студентів серед, і вищ. навч. закладів / Г. М. Сагач. — Вид. 2-ге, перероб. і доп. — Київ : Видавничий Дім «Ін Юре», 2000. — 538 с.

11. Сербенська О. А., Волощак М. Й. Актуальне інтерв'ю з мовознавцем: 140 запитань і відповідей / О. А. Сербенська, М. Й. Волощак. — Київ : Вид. центр «Просвіта», 2001. — 216 с.

12. Сербенська О. А. Культура усного мовлення. Практикум : навч. посібник / О. А. Сербенська. — Київ : Центр навчальної літератури, 2004.

14. Смирнов В. В. Формы вещания / В. В. Смирнов. — М. : Аспект Пресс, 2002. — 202 с.

15. Станиславский К. С. Моя жизнь в искусстве / К. С. Станиславский. — М. : Вагриус, 2000. — 441 с.

16. Шальман Т. М. Телеведучий і аудиторія телепрограми : взаємодія і взаємовплив / Т. М. Шальман // Наукові записки Інституту журналістики. — 2005. — Т. 18. — С. 56-61.

17. Шальман Т. М. Телевізійний діалог як жанрова форма : теорія, практика / Т. М. Шальман // Наукові записки Інституту журналістики. — 2006. — Т. 24. — С. 100-105.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури.
2. Національна бібліотека імені В.І. Вернадського.
3. Харківська державна наукова бібліотека імені В.Г. Короленка.
4. Інтернет ресурси:

- Фантазія та майстерність ведучого плюс ентузіазм гостей заміняє будь-які астрономічні бюджети // Режим доступу: <http://www.para.te.ua/index.php?menu=heading&id=29&hid=2526&page=1> 67. Цимбал Тетяна: Глядачеві цікаво бачити мислячу особистість, а не голову зі скляними очима/«Слово Просвіти», ч. 11 (388), 15-21 березня 2007 року.
- Старовойт Олесь. Вільні в умовах несвободи/Журнал «І», число 32, 2004/Режим доступу: <http://www.ji.lviv.ua/n32texts/starovoyt.htm>
- Стебельська Христина: «Це вищий пілотаж - коментувати прямий ефір» // Режим доступу:<http://www.wz.lviv.ua/pages.php?ac=arch&atid=72883>
- Тамада - майстер ведення застілля/Режим доступу: [www.best-wedding.com.ua / / tamada-master-vedennj a-zastillya.htm](http://www.best-wedding.com.ua/tamada-master-vedennj-a-zastillya.htm) 1
- Тамада // Режим доступу: <http://www.tamada.lviv.ua/132> Насфїї /i^tfictffufsa
- Театральна енциклопедія // Режим доступу: <http://culture.niv.ru/doc/theatre/encyclopedia/226.htm#ab4710>
- У Дніпропетровську мешкає людина, яку називають єдиним професійним конференсьє на всьому пострадянському просторі // Режим доступу: [www.libr.dp.ua/about/News/2004 / Shepelev / Shepelev%20.doc](http://www.libr.dp.ua/about/News/2004/Shepelev/Shepelev%20.doc)
- Казкарка Алла Мігай: «У мене друзів - п'ятнадцять мільйонів» / Перший канал. Офіційний сайт // Режим доступу: [www.1tv.com.ua / about / press /view.php?id=1202](http://www.1tv.com.ua/about/press/view.php?id=1202).
- Іванова Ольга: Плекайте в собі особистість/Ольга Іванова/Еженедельник «Робота для жінок» // Режим доступу: <http://www.ladyjob.com.ua/articles/2007/44/708.html>

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ПОНЯТТЯ

Амплуа (фр. *emploi* – посада, заняття) – певний вид ролей, що відповідають сценічним даним актора.

Аніматор – людина, яка допомагає добре провести час, піднімає настрій, допомагає ведучому заходи, може проводити інтерактиви та ігри, а також є дитячі аніматори з тематичними програмами

Банкет – урочистий обід або вечеря, який влаштовують на честь якогось свята / приводу.

Бриф – структуроване завдання щодо заходу, який заповнює клієнт. Наприклад: кількість гостей, дата, побажання по локації і програмою, бюджет, концепція, співвідношення м/ж, вікова категорія і загальні побажання щодо заходу.

Брифінг – коротка зустріч представників клієнта і агентства, для обговорення заходу.

Ведучий – людина, яка проводить заходи, оголошує артистів, проводить інтерактиви з гостями, інше. Слово «ТАМАДА» організатори не використовують відносно до ведучого!

Дедлайн – граничний термін, коли потрібно подати пропозиції, макети, сценарії тощо.

Дрес-код – неписане правило, регламент у одязі, який показує приналежність людини до певної професійної чи соціальної групи.

Івент індустрія, подієва індустрія (від англ. Event Industry) – це самостійна індустрія, охоплює весь спектр послуг для проведення заходів (ділові та неділові заходи; до діловим відносяться: виставки, конгреси, інсентив-програми і т. д.

Івентор – організатор подій.

Імідж – штучна імітація або подання зовнішньої форми будь-якого об'єкта, особливо особи.

Імпресаріо – той, хто створює / продюсує або спонсорує розважальний захід.

Імпровізація – поєднання різних акторських здібностей, без будь-якої підготовки.

Інтерактив – залучення учасників заходу, в конкурсах, шоу-номери, майстер-класах.

Конферансьє – провідний, який тільки оголошує номери і заповнює паузи своєю мовою.

Конференція – спеціальний захід з доповідачами.

Концепція – це основна ідея заходу з сюжетною лінією і тематичним наповненням.

Локація – місце для проведення заходу. Це може бути: ресторан, креативне простір, дах, база відпочинку, клуб, теплохід, та власне будь-яке місце, де планується захід.

Монтаж / демонтаж – час установки обладнання до заходу

МС – ведучий розважальної програми

Ремарка – зауваження автора тексту (книги, рукопису, листа), що уточнює або доповнює будь-які деталі. Також позасюжетний елемент твору; композиційно-стилістичний прийом, що полягає у відступі автора від безпосереднього сюжетного оповідання.

Саундчек – процес налаштування звукового обладнання і апаратури, а також перевірка звуку перед початком заходу

Сценарій – літературно-драматичний твір, написаний як основа для постановки кіно- або телефільму. Сценарій в кінематографі, як правило, нагадує п'єсу і детально описує кожну сцену і діалоги персонажів з ремарками. Іноді сценарій являє собою адаптацію окремого літературного твору для кінематографа, іноді в цьому випадку автор роману буває і автором сценарію (сценаристом).

Сценарний план – це схематичний «ескіз» майбутнього сценарію, що уточнює його внутрішні складові: тему, ідею, основні епізоди

Тайминг – час заходу, послідовність подій і виступів.

Люфт-пауза – невелика пауза, за допомогою к-рій при виконанні муз. твори виділяється початок нового розділу, епізоду. У нотах зазвичай не позначається і вводиться виконавцем по собств.

Стиль – Сукупність ознак, які характеризують мистецтво певного часу та напряму або індивідуальну манеру художника стосовно ідейного змісту й художньої форми.

Стиль одягу – певна акцентованість ансамблю (костюму в широкому сенсі), продиктована такими ознаками (або її сукупністю): віком, статтю, професією, соціальним статусом, приналежністю до субкультури, особистим смаком людини,

епохою життя суспільства, національністю, релігійною приналежністю, доречністю, функціональністю, способом життя та індивідуальними особливостями.

Конкурс – змагання, яке дає змогу виявити найгідніших із його учасників або найкраще з того, що надіслане на огляд. Також конкурс — відбір претендентів на заміщення деяких посад.

Копірайтинг (англ. Copywriting, де copy – текстовий матеріал, write – писати) – написання тексту з метою реклами або інших форм маркетингу. Це тексти, які стимулюють зростання продажів або популяризують товар, компанію, послугу, людину або ідею.

Копірайтери – люди, які пишуть текст з метою реклами або інших форм маркетингу. Наприклад: слогани, сценарії для ТВ- і радіороликів, event-заходів, рекламні статті, нативні статті та ін.

Контрольні питання з дисципліни

«Майстерність ведучого»

1. Основні навички спілкування ведучого з глядачами.
2. Основні функції спілкування.
3. Особливості спілкування з глядацькою аудиторією.
4. Значення голосу і мови.
5. Методи налагодження контакту з глядачами.
6. Види і форми проєктів просто-неба.
7. Види шоу-програм.
8. Види та форми арт-проєктів.
9. Головні характеристики професійного ведучого.
10. Спільне та розбіжне у проведенні державних протокольних свят.
11. Історія виникнення естрадних монологів.
12. Функції ведучого та конферансьє.
13. Види сольного та парного конферансу.
14. Принципи роботи над літературною основою.
15. Основні жанри видовищ.
16. Особливості проведення державних свят.
17. Розробка ідеї та концепції свята.

18. Значення тренінгів для мовного апарату.
19. Розважальні функції ведучого.
20. Персоніфікація ведучого.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

МАЙСТЕРНІСТЬ ВЕДУЧОГО

Програма та навчально-методичні матеріали до курсу

Укладачі:

БУГАЙОВА В.О., старший викладач кафедри режисури, кандидат мистецтвозна, заслужений працівник культури України
СІКАЛОВ І.А., викладач кафедри режисури.

Друкується в авторській редакції

Комп'ютерний набір Бугайова Т.О.

Підписано до друку 17.05.2021 р. Формат 60x84/16
Гарнітура «Times». Папір для мн. ап.
Ум. друк. арк.1,2. Обл.-вид. арк. 1.
Наклад 100 пр. Зам. № _____.

Адреса редакції видавця
ХДАК, 61057, м. Харків, Бурсацький узвіз, 4
Відруковано в RaiPoli
Україна, 61068, м. Харків, вул. Тарасівська, 2а